

വെളിച്ചം സൗദി ഓൺലൈൻ
രണ്ടാംഘട്ടം ക്യാമ്പയിൻ #12

2021 ഫെബ്രുവരി 15 മുതൽ 28 വരെ

സുറത്തുൽ ഹജ്ജ് 67 മുതൽ 78 വരെ

﴿67﴾ എല്ലാ (ഓരോ) സമുദായത്തിനും നാം ഓരോ കർമ്മാനുഷ്ഠാനമുറ ഏർപ്പെടുത്തിയിരിക്കുന്നു. അവർ അത് അനുഷ്ഠിച്ചുവരുന്നവരാണ്. അതിനാൽ, (ഇപ്പോൾ) കാര്യത്തിൽ അവർ നിന്നോട് വഴക്കടിക്കാതിരുന്നൂ കൊള്ളട്ടെ. നിന്റെ രക്ഷിതാവികളേക്ക് നീ (ജനങ്ങളെ) ക്ഷണിച്ചു കൊള്ളുക. നിശ്ചയമായും, നീ ചൊല്ലിയ സന്ധർശത്തിൽ തന്നെയാകുന്നു.

لِكُلِّ أُمَّةٍ جَعَلْنَا مَنْسَكًا هُمْ نَاسِكُوهُ فَلَا يُنْزِعَنَّكَ فِي الْأَمْرِ ۖ وَادْعُ إِلَىٰ رَبِّكَ ۖ إِنَّكَ لَعَلَىٰ هُدًى مُّسْتَقِيمٍ ﴿٦٧﴾

﴿68﴾ അവർ നിന്നോട് തർക്കിക്കുകയാണെങ്കിൽ നീ പറഞ്ഞുകൊടുക്കുക: 'നിങ്ങൾ പ്രവർത്തിക്കുന്നതിനെക്കുറിച്ച് അല്ലാഹു നല്ലവണ്ണം അറിയുന്നവനാകുന്നു!

وَإِنْ جَادَلُوكَ فَقُلِ ۖ اللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿٦٨﴾

﴿69﴾ 'യാതൊന്നിൽ നിങ്ങൾ ഭിന്നിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നുവോ അതിൽ [അക്കാര്യത്തിൽ] ക്ഷിയാമത്ത് നാളിൽ അല്ലാഹു നിങ്ങൾക്കിടയിൽ വിധി കൽപിച്ചുകൊള്ളും [ഞാൻ നിങ്ങളുമായി തർക്കിക്കുന്നില്ല]' എന്ന്.

اللَّهُ سَحَّكُمْ بَيْنَكُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ ۖ فِيمَا كُنْتُمْ فِيهِ تَخْتَلِفُونَ ﴿٦٩﴾

﴿70﴾ നിനക്കറിഞ്ഞുകൂടേ, അല്ലാഹു ആകാശഭൂമികളിലുള്ളത് (ഒക്കെയും) അറിയുന്നുവെന്ന്?! നിശ്ചയമായും, അത് (മുഴുവനും) ഒരു ഗ്രന്ഥത്തിൽ [രേഖയിൽ] ഉണ്ട്; നിശ്ചയമായും, അത് അല്ലാഹുവിന് നിസ്സാരമത്രെ.

أَلَمْ تَعْلَمْ أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا فِي السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ ۗ إِنَّ ذَلِكَ فِي كِتَابٍ ۖ إِنَّ ذَلِكَ عَلَىٰ اللَّهِ يَسِيرٌ ﴿٧٠﴾

﴿67﴾ لِكُلِّ أُمَّةٍ أَجَلٌ നിന്നു സമുദായത്തിനും جَعَلْنَا നാം ഏർപ്പെടുത്തിയിരിക്കുന്നു, ഉണ്ടാക്കിയിരിക്കുന്നു مَنَسْكَأً ഒരു കർമ്മാനുഷ്ഠാനമുറ, കർമ്മമുറ هُمْ അവർ نَاسِكُوهُ അത് അനുഷ്ഠിക്കുന്നവരാണ് فَلَا يُتَزَّاهُ عَنْكَ ആകയാൽ അവർ നിന്നോട് വഴക്കടിക്കാതിരുന്നു കൊള്ളട്ടെ فِي الْأَمْرِ കാര്യത്തിൽ وَأَدْعُ നീ വിളിച്ചുകൊള്ളുക, ക്ഷണിക്കുക إِلَى رَبِّكَ നിന്റെ രക്ഷിതാവിങ്കലേക്ക് إِنَّكَ നിശ്ചയമായും നീ لَعَلَى هُدًى സന്മാർഗത്തിൽതന്നെ فَقُل് അപ്പോൾ നീ പറയുക اللَّهُ أَعْلَمُ അല്ലാഹു ഏറ്റവും (നല്ലവണ്ണം) അറിയുന്നവനാണ് بِمَا تَعْمَلُونَ നിങ്ങൾ പ്രവർത്തിക്കുന്നതിനെക്കുറിച്ച് ﴿69﴾ اللَّهُ يُحْكُمُ അല്ലാഹു വിധിച്ചുകൊള്ളും بَيْنَكُمْ നിങ്ങൾക്കിടയിൽ يَوْمَ الْقِيَامَةِ ക്വിയ്യാമത്തിൽ فِيمَا യാതൊന്നിൽ, യാതൊരു കാര്യത്തിൽ كُنْتُمْ فِيهِ അതിൽ നിങ്ങളായിരിക്കും لِمَنِ انْتَبِهُوا ഭിന്നിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കും, ഭിന്നിക്കുന്ന(വർ) ﴿70﴾ أَلَمْ تَعْلَمُوا നീനക്കറിഞ്ഞുകൂടെ, നീ അറിയുന്നില്ലേ أَنَّ اللَّهَ നിശ്ചയമായും അല്ലാഹു يَعْلَمُ അറിയുന്നു (എന്ന്) مَا فِي السَّمَاءِ ആകാശത്തിലുള്ളത് وَالْأَرْضِ ഭൂമിയിലും إِنَّ ذَلِكَ നിശ്ചയമായും അത് فِي كِتَابٍ ഒരു ഗ്രന്ഥത്തിലുണ്ട്, രേഖയിലുണ്ട് إِنَّ ذَلِكَ നിശ്ചയമായും അത് عَلَى اللَّهِ അല്ലാഹുവിന് يَسِيرٌ നിസ്സാരമാണ്, എളിയ കാര്യമാണ്

യഹൂദർ, ക്രിസ്ത്യാനികൾ തുടങ്ങിയ സമുദായങ്ങൾക്ക് പ്രത്യേകം പ്രത്യേകം അനുഷ്ഠാന മുറകളും, കർമ്മമാർഗങ്ങളും നൽകപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്. യഹൂദർക്ക് മുസാ നബി (അ)യുടെ കൈക്കും, ക്രിസ്ത്യാനികൾക്ക് ഈസാ നബി (അ)യുടെ കൈക്കുമായിരുന്നു അത്. ഇത് പോലെ ദൈവികമതാവലംബികളായ സമുദായങ്ങൾക്ക് വേറെയും നൽകപ്പെട്ടിരിക്കാവുന്നതാണ്. അതത് കാലത്തിന്റെയും, സമുദായത്തിന്റെയും പരിതഃസ്ഥിതിക്കനുസരിച്ച കർമ്മമുറകളും അനുഷ്ഠാനമാർഗങ്ങളും നൽകപ്പെട്ടശേഷം പിന്നീട്, അന്ത്യപ്രവാചകൻ നിയോഗിക്കപ്പെട്ടപ്പോൾ ഏറ്റവും പരിപൂർണ്ണവും, പരിഷ്കൃതവും, ശാശ്വതവുമായ അനുഷ്ഠാനമുറ അവതരിപ്പിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുകയാണ്.

മുസാ നബി (അ)യുടെ സമുദായം ഈസാ നബി (അ)യിൽ വിശ്വസിക്കുകയും, അദ്ദേഹത്തിന്റെ മാർഗം അനുഷ്ഠിക്കുകയും ചെയ്യേണ്ടതായിരുന്നു. എന്നാൽ, അവരിൽ അധികമാളുകളും അത് ചെയ്തില്ല. അവരുടെ പഴയ നടപടി- ആ നടപടിയിൽ കാലക്രമത്തിലുണ്ടായ അനാചാരദുരാചാരങ്ങൾ സഹിതം- അവർ മുറുകെ പിടിച്ചു. അത്പോലെത്തന്നെ, മുഹമ്മദ് നബി തിരുമേനി ﷺ വന്നപ്പോൾ, യഹൂദരും ക്രിസ്ത്യാനികളും അദ്ദേഹത്തിൽ വിശ്വസിക്കുകയും, അദ്ദേഹത്തിന്റെ കൈക്ക് അല്ലാഹു അവതരിപ്പിച്ച കർമ്മപദ്ധതി സ്വീകരിക്കുകയും ചെയ്യാൻ കടമപ്പെട്ടിരുന്നു. എന്നാൽ, അവരിൽ അധികഭാഗവും അതിന് കൂട്ടാക്കിയില്ല. ഇങ്ങനെ, ആദ്യം അല്ലാഹുവിനാൽ നൽകപ്പെട്ടതും, പിന്നീട് അതത് സമുദായങ്ങളുടെ കൈകടത്തലിന് വിധേയമായതുമായ മാർഗങ്ങൾ അവരവർ കൈവിടാതെ അതിൽ ഉറച്ചുനിന്നുപോകുകയാണ് ചെയ്തത്. ഇതിന് പുറമെ, ദൈവിക മതങ്ങളല്ലാതെ, ബഹുദൈവാരാധകൻമാരെപ്പോലെയുള്ള കൃത്രിമമതക്കാരുടെ അനുഷ്ഠാനമുറകൾ വേറെയും.

ഈ വ്യത്യസ്തങ്ങളായ മാർഗമുറകളനുസരിച്ച് ഓരോ സമുദായത്തിന്റെ ജീവിതരീതി, ചിന്താഗതി, സംസ്കാരം, വിശ്വാസം തുടങ്ങിയ ഓരോന്നിലും അതിന്റെതായ

സ്വഭാവപ്രകൃതി കാണാവുന്നതാണ്. തങ്ങൾ സ്വീകരിച്ചു പുലർത്തിപ്പോരുന്ന പാരമ്പര്യം വിട്ട് ഉൽകൃഷ്ടവും സത്യവുമായതിനെ അന്വേഷിച്ചു സ്വീകരിക്കുവാൻ അവർ തയ്യാറില്ലെന്ന് മാത്രമല്ല, അതിനെതിരിൽ ശത്രുതയും ധിക്കാരവും പ്രകടിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. എന്നിരിക്കെ, അവരോട് തർക്കത്തിനും, വാഗ്വാദസമരത്തിനും പോകേണ്ടുന്ന ആവശ്യമില്ല- അതുകൊണ്ട് യാതൊരു പ്രയോജനവുമില്ല- വ്യഥാ വഴക്കും വാശിയും അധികരിക്കുകയേയുള്ളൂ. ആകയാൽ, അല്ലാഹുവിൽ നിന്ന് ലക്ഷ്യസഹിതം തനിക്ക് ലഭിച്ചിട്ടുള്ള സത്യമാർഗത്തിൽ ഉറച്ചുനിന്നുകൊണ്ട് ജനങ്ങളെ അതിലേക്ക് ക്ഷണിച്ചുകൊള്ളുക. സത്യം മുമ്പിൽ തുറന്നുവെച്ചുകൊടുത്തിട്ടും തർക്കത്തിന് മിനക്കെടുത്തവരുടെ ഉത്തരവാദിത്വം തനിക്കില്ല. എന്നിങ്ങനെ അല്ലാഹു തിരുമേനിയോട് കൽപിക്കുകയാണ്. എന്നിട്ടും, അവർ കുതർക്കത്തിനും, വ്യഥാ വാദത്തിനും വരികയാണെങ്കിൽ 'ഞാനതിന് തയ്യാറില്ല, നിങ്ങളുടെ കർമ്മങ്ങളെയും, സ്ഥിതിഗതികളെയും കുറിച്ച് അല്ലാഹുവിന് വേണ്ടത് പോലെ അറിയാം. കിയാമത്ത് നാളിൽ അതിനെപ്പറ്റി ശരിയായ തീരുമാനം അവൻ എടുത്തുകൊള്ളും. അപ്പോൾ അറിയാം അതിന്റെ യഥാർത്ഥ നിലപാട് എന്ന് പറഞ്ഞുകൊള്ളുവാനും നബി ﷺ യെ ഉപദേശിക്കുന്നു.

ആകാശ ഭൂമിയിലുള്ളതെല്ലാം- ഓരോ വസ്തുവും അതിന്റെ ആവശ്യങ്ങളും ഭൂതവർത്തമാന ഭാവി ചെയ്തികളും- അല്ലാഹുവിന് ശരിക്കറിയാം. അതെല്ലാം ഉൾക്കൊള്ളുന്ന രേഖകളും അവന്റെ പക്കലുണ്ട്. അവനെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം അതൊരു പ്രശ്നമല്ല, കേവലം നിസ്സാരവും നിഷ്പ്രയാസവുമാണ്. അപ്പോൾ, അവൻ നിർദ്ദേശിക്കുന്ന മാർഗമേതോ അത് മാത്രമാണ് നേരായതും ചൊവ്വായതും. അവൻ നിർദ്ദേശിച്ചുവെന്നുള്ളത് തന്നെ മതി അതിന് തെളിവു. അവകൾനിന്നുള്ള ലക്ഷ്യമില്ലാത്തതേതോ അത് പിഴച്ചതും ദുർമാർഗവുമാണെന്നു. എന്നാൽ അവിശ്വാസികൾ സ്വീകരിച്ച മാർഗമാകട്ടെ, അത് ഇപ്രകാരമാണ്:-

﴿71﴾ അല്ലാഹുവിന് പുറമെ, യാതൊരു അധികൃതരേഖയും അവൻ അവതരിപ്പിച്ചിട്ടില്ലാത്തതിനെയും, തങ്ങൾക്ക് യാതൊരു അറിവും ഇല്ലാത്തതിനെയും അവർ ആരാധിച്ചുവരുന്നു. അക്രമം പ്രവർത്തിക്കുന്നവർക്ക് യാതൊരു സഹായകനും ഉണ്ടായിരിക്കയില്ല.

وَيَعْبُدُونَ مِن دُونِ اللَّهِ مَا لَمْ يَنْزِلْ بِهِ سُلْطَانًا وَمَا لَيْسَ لَهُمْ بِهِ عِلْمٌ وَمَا لِلظَّالِمِينَ مِن نَّصِيرٍ ﴿٧١﴾

﴿71﴾ **وَيَعْبُدُونَ** അവർ ആരാധിച്ചു (ഇബാദത്ത് ചെയ്തു) വരുന്നു **مِن دُونِ اللَّهِ** അല്ലാഹുവിന് പുറമെ **مَا** യാതൊന്നിനെ **لَمْ يَنْزِلْ بِهِ سُلْطَانًا** അവൻ അവതരിപ്പിച്ചിട്ടില്ല, ഇറക്കിയിട്ടില്ല **وَمَا** അതിന്, അതിനെപ്പറ്റി **سُلْطَانًا** ഒരു അധികൃതരേഖയും (ലക്ഷ്യവും) **وَمَا** യാതൊന്നിനെയും **لَيْسَ لَهُمْ** അവർക്കില്ല **بِهِ** അതിനെപ്പറ്റി **عِلْمٌ** ഒരറിവും, (ഉറപ്പും) വിവരവും **وَمَا لِلظَّالِمِينَ** അക്രമികൾക്ക് ഇല്ല **مِن نَّصِيرٍ** ഒരു സഹായകനും.

വിഗ്രഹങ്ങൾ തുടങ്ങിയുള്ള ഏത് പരദൈവങ്ങളെയും ആരാധിക്കുന്നതിന് ഒന്നുകിൽ അല്ലാഹുവിങ്കൽനിന്നുള്ള വല്ല പ്രമാണവും ലഭിച്ചിരിക്കണം; അല്ലെങ്കിൽ അവയ്ക്ക്

അതിനുള്ള അർഹതയും, അവകാശവും ഉണ്ടെന്ന് ആരാധകൻമാർക്ക് ഉറപ്പുണ്ടായിരിക്കണം. ഇതൊന്നുമില്ലാതെ വെറും ഊഹാടിസ്ഥാനത്തിൽ അവർ അവയെ ആരാധിച്ചുവരികയാണ്. ഈ വിഡ്ഢിത്തത്തിൽ മുഴുകിയ ഇവർ, സത്യവും ദൃഷ്ടാന്തവും വിവരിച്ചുകൊടുക്കുന്നത് ചെവിക്കൊള്ളുവാനും തയ്യാറില്ല. മാത്രമല്ല:

﴿72﴾ സുവ്യക്തമായ നിലയിൽ നമ്മുടെ ലക്ഷ്യങ്ങൾ അവർക്ക് ഓതിക്കേൾപ്പിക്കപ്പെടുന്നതായാൽ (ആ) അവിശ്വസിച്ചവരുടെ മുഖങ്ങളിൽ അനിഷ്ടം (വെളിപ്പെടുന്നതായി) നിനക്ക് മനസ്സിലാകുന്നതാണ്; നമ്മുടെ ലക്ഷ്യങ്ങൾ അവർക്ക് ഓതിക്കേൾപ്പിക്കുന്നവരോട് അവർ കയ്യേറ്റം നടത്തുമാറായേക്കും!

നീ പറയുക: 'എന്നാൽ, അതിനെക്കാൾ ദോഷകരമായ ഒന്നിനെപ്പറ്റി നിങ്ങൾക്ക് ഞാൻ അറിവ് തരട്ടെയോ? നരകം! (അതാണ്.)'

അവിശ്വസിച്ചവർക്ക് അല്ലാഹു അത് നിശ്ചയിച്ചുവെച്ചിരിക്കുകയാണ്.

(ആ) പ്രാപ്യസ്ഥാനം വളരെ മോശപ്പെട്ടത് തന്നെ!

وَإِذَا تُلِيٰ عَلَيْهِمْ آيَاتُنَا بَيِّنَاتٍ نَّعْرِفُ فِي وُجُوهِ الَّذِينَ كَفَرُوا الْمُنْكَرَ يَكَادُونَ يَسْطُونَ بِالَّذِينَ يَتْلُونَ عَلَيْهِمْ آيَاتِنَا قُلْ أَفَأَنْتُمْ تُبْشِرُونَ مِنَ النَّارِ وَعَدَهَا اللَّهُ الَّذِينَ كَفَرُوا

وَبِئْسَ الْمَصِيرُ

﴿72﴾ ഓതിക്കേൾപ്പിക്കപ്പെടുന്നതായാൽ അവർക്ക്, അവരിൽ ഞങ്ങളുടെ ലക്ഷ്യങ്ങൾ (വചനങ്ങൾ) സുവ്യക്തങ്ങളായ നിലയിൽ നിനക്ക് മനസ്സിലാക്കാം, നീ അറിയും فِي وُجُوهِ الَّذِينَ كَفَرُوا യാതൊരു കൂട്ടരുടെ മുഖങ്ങളിൽ അവിശ്വസിച്ചിട്ടുള്ള الْمُنْكَر അനിഷ്ടം, വെറുപ്പ് يَكَادُونَ അവർ ആകുമാറാകും يَسْطُونَ കയ്യേറ്റം ചെയ്യാൻ, അക്രമം പ്രവർത്തിപ്പാൻ بِالَّذِينَ ഓതിക്കൊടുക്കുന്നവരോട് (..രിൽ) عَلَيْهِمْ അവർക്ക് آيَاتِنَا നമ്മുടെ ലക്ഷ്യങ്ങളെ قُل നീപറയുക أَفَأَنْتُمْ تُبْشِرُونَ എന്നാൽ നിങ്ങൾക്ക് ഞാൻ അറിവുതരട്ടെയോ, ബോധ്യപ്പെടുത്തിത്തരട്ടെയോ بِشْرٍ ദോഷകരമായ ഒന്നിനെപ്പറ്റി مِنَ النَّارِ അതിനെക്കാൾ നരകമാണ് وَعَدَهَا اللَّهُ അല്ലാഹു അതിനെ നിശ്ചയിച്ചുവെച്ചിരിക്കുന്നു, കരാർ ചെയ്തിരിക്കുന്നു الَّذِينَ كَفَرُوا അവിശ്വസിച്ചിട്ടുള്ളവർക്ക് وَبِئْسَ വളരെ മോശപ്പെട്ടതാണ്, എത്ര മോശം الْمَصِيرُ പ്രാപ്യസ്ഥാനം, മടങ്ങിയെത്തുന്ന സ്ഥലം

സത്യം അന്വേഷിച്ചറിയുവാനും, അറിഞ്ഞ സത്യം സ്വീകരിക്കുവാനും, തെളിവ് പരിശോധിച്ചു മനസ്സമാധാനം വരുത്തുവാനും ഒരുക്കമില്ലാത്തവരുടെ ഒരു സ്വഭാവമാണിപ്പ

റഞ്ഞത്. എത്ര വ്യക്തമായ തെളിവുകളായിരുന്നാലും ശരി, അത് കേൾപ്പിക്കുന്നതും, കേൾക്കുന്നതും അവർക്ക് വെറുപ്പും അനിഷ്ടവുമായിരിക്കും. പ്രതിഷേധം രേഖപ്പെടുത്തുക മാത്രമല്ല, ഏതെങ്കിലും പ്രകാരത്തിൽ അത് മുടക്കുവാനും, ലക്ഷ്യം കേൾപ്പിക്കുന്നവരെ അക്രമിക്കുവാനും മുതിരുകയും ചെയ്യും. ഇന്നും അനുഭവത്തിൽ നാം കണ്ടുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന ഒരു പരമാർത്ഥമാണിത്. ന്യായത്തെ ന്യായംകൊണ്ടോ, ലക്ഷ്യത്തെ ലക്ഷ്യംകൊണ്ടോ എതിർക്കുവാൻ അവർക്ക് സാധ്യമല്ല. കാരണം, അതവരുടെ പക്കൽ ഉണ്ടായിരിക്കയില്ല. അപ്പോൾ, തങ്ങളുടെ പാരമ്പര്യത്തെയും സ്വാർത്ഥങ്ങളെയും നിലനിറുത്തുവാൻ അക്രമമാർഗ്ഗത്തെ ശരണം പ്രാപിക്കുകയല്ലാതെ അവർക്ക് മറ്റ് പോംവഴികൾ ഉണ്ടായിരിക്കയില്ല. അഹംഭാവം, ക്ഷോഭം, കോപം, വിദ്വേഷം ആദിയായവ ഇവരുടെ നിത്യസ്വഭാവങ്ങളുമായിരിക്കും. ഇങ്ങനെയുള്ളവരോട് സദുപദേശം ചെയ്യുന്നത് കൊണ്ട് ഫലം സിദ്ധിക്കുകയില്ല. അതുകൊണ്ടാണ് ക്വർആൻ അവരോട് ഗൗരവസ്വരത്തിൽ ഇങ്ങനെ താക്കീത് ചെയ്യുന്നത്: 'നിങ്ങൾക്ക് അല്ലാഹുവിന്റെ ലക്ഷ്യങ്ങൾ വിവരിച്ചുതരുന്നവരോട് നിങ്ങൾക്കുള്ള വിദ്വേഷത്തെക്കാൾ വിദ്വേഷവും, വെറുപ്പും നിങ്ങൾക്കുണ്ടായിരിക്കേണ്ടുന്ന മറ്റൊന്നുണ്ട്- അതാണ് നിങ്ങൾ വെറുക്കേണ്ടത്; അത് നരകമല്ലാതെ മറ്റൊന്നുമല്ല. ഈ നില നിങ്ങൾ തുടർന്നുപോയാൽ, അതിൽനിന്ന് നിങ്ങൾക്ക് യാതൊരു രക്ഷയും കിട്ടുന്നതല്ല; അതിൽപരം മോശപ്പെട്ട ഒരു വാസസ്ഥലം വേറെയില്ല. അതുകൊണ്ട് നിങ്ങൾ നല്ലപോലെ സൂക്ഷിച്ചുകൊള്ളുക!'

അല്ലാഹു അല്ലാത്തവരെ ആരാധിക്കുന്നതിന്റെ നിരർത്ഥത അടുത്ത വചനങ്ങളിൽ വിവരിക്കുന്നു:-

വിഭാഗം - 10

﴿73﴾ ഹേ, മനുഷ്യരേ! ഒരു ഉപമ (ഇതാ) വിവരിക്കപ്പെടുന്നു- അതിലേക്ക് നിങ്ങൾ ചെവിക്കൊടുക്കുവിൻ. നിശ്ചയമായും, അല്ലാഹുവിന് പുറമെ നിങ്ങൾ വിളിച്ചു (പ്രാർത്ഥിച്ചു) വരുന്നവർ, ഒരു ഈച്ചയെ (പ്പോലും) സൃഷ്ടിക്കുകയില്ലതന്നെ- അതിനായി അവർ (എല്ലാവരും) ഒരുമിച്ചുകൂടിയാലും ശരി. ഈച്ച അവരിൽനിന്ന് വല്ലതും തട്ടിയെടുക്കുന്നതായാൽ, അതിന്റെ പക്കൽനിന്ന് അവരത് വീണ്ടെടുക്കുകയുമില്ല. അപേക്ഷിക്കുന്നവനും, അപേക്ഷിക്കപ്പെടുന്നവനും ബലഹീനൻ തന്നെ!

﴿74﴾ അല്ലാഹുവിന്, അവന് കൽപിക്കേണ്ടുന്ന യഥാർത്ഥ നിലപാട് അവർ കൽപിച്ചില്ല; നിശ്ചയമായും, അല്ലാഹു ശക്തനും, പ്രതാപശാ

يَأْتِيهَا النَّاسُ ضُرِبَ مَثَلٍ
 فَاسْتَمِعُوا لَهُ ۚ إِنَّ الَّذِينَ
 تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ لَنْ يَخْلُقُوا
 ذُبَابًا وَلَوْ اجْتَمَعُوا لَهُ ۗ وَإِنْ يَسْلُبْهُمُ
 الذُّبَابُ شَيْئًا لَّا يَسْتَنْقِذُوهُ مِنْهُ ۗ
 ضَعُفَ الطَّالِبُ وَالْمَطْلُوبُ ﴿٧٣﴾
 مَا قَدَرُوا اللَّهَ حَقَّ قَدْرِهِ ۗ إِنَّ اللَّهَ
 لَقَوِيٌّ عَزِيزٌ ﴿٧٤﴾

ലിയും തന്നെയാണ്.

﴿73﴾ يَا أَيُّهَا النَّاسُ ۖ هَذَا مَا كُنْتُمْ تُعْبَدُونَ ۖ فَاذْكُرُوا اللَّهَ الَّذِي كُنْتُم تُكْفِرُونَ ۚ إِنَّ اللَّهَ عَالِمُ السُّرُورِ ۚ

ഒരു ഉപമ, ഉദാഹരണം ۖ فَاسْتَمِعُوا ۖ ആകയാൽ ചെവി (ശ്രദ്ധ) കൊടുക്കുവിൻ ۚ إِنَّ اللَّهَ ۖ അതിന്, അതിലേക്ക് ۖ إِنَّ الَّذِينَ ۖ നിശ്ചയമായും യാതൊരു കുട്ടർ ۖ تَدْعُونَ ۖ നിങ്ങൾ വിളിക്കുന്ന, പ്രാർത്ഥിക്കുന്ന ۖ مِنْ دُونِ اللَّهِ ۖ അല്ലാഹുവിന് പുറമെ ۖ لَنْ يَخْلُقُوا ۖ അവർ സൃഷ്ടിക്കുന്ന തല്ല തന്നെ ۖ ذُبَابًا ۖ ഒരു ഈച്ചയെയും ۖ وَلَوْ اجْتَمَعُوا ۖ അവർ ഒരുമിച്ചുകൂടിയാലും ۖ ശരി ۖ إِنَّ اللَّهَ ۖ അതിന്, അതിനായി ۖ وَإِنْ يَسْلُبْهُمُ ۖ അവരിൽ നിന്ന് തട്ടിയെടുക്കുന്നതായാൽ ۖ الدُّبَابُ ۖ ഈച്ച വല്ലതും, വല്ല വസ്തുവും ۖ لَا يَسْتَنْقِذُوهُ ۖ അതവർ വീണ്ടെടുക്കുകയില്ല, രക്ഷപ്പെടുത്തി എടുക്കയില്ല ۖ مِنْهُ ۖ അതിന്റെ പക്കൽനിന്ന് ۖ ضَعْفٌ ۖ ബലഹീനം തന്നെ, (കഴിവില്ലാത്തത് തന്നെ) ۖ الطَّالِبُ ۖ അപേക്ഷകൻ, തേടുന്നവൻ ۖ وَالْمَطْلُوبُ ۖ അപേക്ഷിക്കപ്പെടുന്നവനും, തേടപ്പെടുന്ന വസ്തുവും ﴿74﴾ مَا قَدَرُوا اللَّهَ حَقَّ قَدْرِهِ ۖ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ بِمَا يَصْنَعُونَ ۖ

അവർ കൽപിച്ചില്ല, കണക്കാക്കിയില്ല, വകവെച്ചില്ല ۖ اللَّهُ ۖ അല്ലാഹുവിന്, അല്ലാഹുവിനെ ۖ حَقَّ قَدْرِهِ ۖ അവന്റെ യഥാർത്ഥ നിലപാട്, അവനെ കണക്കാക്കേണ്ട യഥാർത്ഥപ്രകാരം, അവന് കൽപിക്കേണ്ട മുറപ്രകാരം ۖ إِنَّ اللَّهَ ۖ നിശ്ചയമായും അല്ലാഹു ۖ لَقَوِيٌّ ۖ ശക്തൻ തന്നെ ۖ عَزِيزٌ ۖ പ്രതാപശാലിയും, പ്രതാപശാലിയായ

മനസ്സിലാക്കുവാൻ ഒട്ടും പ്രയാസമില്ലാത്ത വ്യക്തമായ ഒരു ഉപമ- നിത്യാനുഭവം സാക്ഷാദർശിക്കുന്ന സ്പഷ്ടമായ ഒരു വസ്തുത- മനുഷ്യവർഗത്തെ ആകമാനം വിളിച്ചുണർത്തിക്കൊണ്ട് അല്ലാഹു അവരുടെ മുമ്പിൽ വെക്കുകയാണ്. അല്ലാഹുവിന് പുറമെ, ജനങ്ങൾ ആരാധിക്കുകയോ, വിളിച്ചു പ്രാർത്ഥിക്കുകയോ ചെയ്യുന്ന ഏതൊരു ആരാധ്യവസ്തുവിനും തന്നെ, ഒരു നിസ്സാര കാര്യത്തിന് പോലും കഴിവില്ലെന്നും, ആകയാൽ അല്ലാഹുമാത്രമേ ആരാധ്യനും, പ്രാർത്ഥിക്കപ്പെടുന്നവനും ആയിരിക്കുവാൻ നിവൃത്തിയുള്ളുവെന്നും ഇത് മൂലം സ്ഥാപിക്കുന്നു.

വിഗ്രഹങ്ങളാകട്ടെ, മനുഷ്യവർഗത്തിലോ മറ്റോ ഉൾപ്പെട്ടവരാകട്ടെ, ആരാധ്യൻമാരായി സങ്കല്പിക്കപ്പെടുന്ന എല്ലാവരും ഒത്തുചേർന്നുപരിശ്രമിക്കുകയും, ആരാധകൻമാരെല്ലാം ഒന്നിച്ചുചേർന്നു അവരോട് പ്രാർത്ഥിക്കുകയും ചെയ്താൽപോലും, ഒരൊറ്റ ഈച്ചയെപ്പോലും- അഥവാ ഏറ്റവും നിസ്സാരമായ ഒരു ജന്തുവെപ്പോലും- സൃഷ്ടിക്കുവാൻ അവർക്ക് കഴിയുകയില്ലെന്ന് അല്ലാഹു ഖണ്ഡിതമായി പറഞ്ഞിരിക്കുകയാണ്. ഇതേവരെ അതിന് ആർക്കും കഴിഞ്ഞിട്ടില്ലെന്നത്പോലെ, ഭാവിയിലും അത് കഴിയുകയില്ലെന്നാണ്, لَنْ يَخْلُقُوا (അവർ സൃഷ്ടിക്കുന്നതേയല്ല) എന്ന വാക്ക് സ്പഷ്ടമാക്കുന്നത്. ജീവന്റെ കാര്യം നിൽക്കട്ടെ, ഈച്ചയുടെ ശരീരംപോലും, ശുദ്ധശൂന്യതയിൽ നിന്ന് നിർമ്മിക്കുവാൻ ആർക്കാണ് സാധിക്കുക?! ജീവനെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം- അങ്ങനെ ഒന്ന് നിലവിലുണ്ട് എന്നതിനപ്പുറം- അതെന്താണ്, എങ്ങനെയാണ് എന്ന് പോലും മനുഷ്യന് സൂക്ഷ്മമായി അറിയുവാൻ നാളിത്വരെ കഴിഞ്ഞിട്ടില്ലാത്ത ഒരു രഹസ്യമായി ട്രാണിരിക്കുന്നതും; മേലിലും അതങ്ങിനെത്തന്നെ ഇരിക്കുകയും ചെയ്യും. ഈച്ചയുടെ കാര്യംതന്നെ ഇതാണെങ്കിൽ, ഒട്ടകത്തിന്റെയും, ആനയുടെയും മറ്റും മറ്റും കഥ പറയുവാനുണ്ടോ?!

തുടർന്നുകൊണ്ട് വീണ്ടും ഒരടി മുന്നോട്ടുകടന്നു കുർആൻ ഉറപ്പിച്ചുപറയുകയാണ്: സൃഷ്ടിക്കുന്ന കാര്യം ഇരിക്കട്ടെ, ആ നിസ്സാരജീവി അവരിൽനിന്ന് വല്ലതും തട്ടിയെടുത്തു കൊണ്ടുപോയാൽ അത് മടക്കി വാങ്ങുവാൻപോലും അവർക്ക് സാധ്യമല്ലെന്ന്! വിശ്രമങ്ങളെയും, ബിംബങ്ങളെയും സംബന്ധിച്ച് മാത്രമല്ല, മറ്റൊര സബന്ധിച്ചുമുള്ള വിധിയും ഇത് തന്നെയാണ്. ബിംബങ്ങളുടെ മുമ്പിൽ സമർപ്പിക്കപ്പെടുന്ന നിവേദ്യങ്ങളിൽനിന്നോ; അവയുടെ തലയ്ക്കുമീതെ ഒഴിക്കപ്പെടുന്ന നെയ്യ് മുതലായവയിൽനിന്നോ ഈ വല്ലതും തട്ടിക്കൊണ്ടുപോയാൽ അവയ്ക്ക് അത് തിരിച്ചുവാങ്ങുവാൻ സാധ്യമല്ലെന്ന് ആർക്കും അറിയാവുന്നതാണ്. എന്നാൽ, ദൈവമായി സങ്കല്പിക്കപ്പെടുന്നത് മനുഷ്യനോ മറ്റോ ആണെങ്കിലോ? അതും വാസ്തവത്തിൽ അങ്ങനെത്തന്നെ. മനുഷ്യന്റെ രക്തം കുടിച്ചു- അല്ലെങ്കിൽ അവനിൽനിന്ന് മറ്റ് വല്ലതും തട്ടിയെടുത്ത -ഈച്ചയിൽനിന്നോ കൊതുകിൽനിന്നോ അത് വീണ്ടെടുക്കുവാൻ അവന് കഴിയുമോ? ഒരിക്കലുമില്ല! ഒരപക്ഷേ, അവൻ കുപിതനായി വല്ലപ്പോഴും ഈച്ചയെപ്പിടിച്ചു കൊന്നേക്കാം. എന്നാലും നഷ്ടപ്പെട്ടത് വീണ്ടെടുത്തുയഥാസ്ഥാനത്ത് മടക്കി എത്തിക്കുക അസാധ്യം തന്നെയാണല്ലോ. ഈച്ച, കൊതുകു, ഉറുമ്പ് മുതലായ നിസ്സാരവസ്തുക്കളോട്പോലും പരാജയം സമ്മതിക്കേണ്ടിവരുന്നവരെ ആരാധിച്ചിട്ടെന്തെന്തെല്ലാം? അവരോട് പ്രാർത്ഥിച്ചിട്ടെന്ത് പ്രയോജനം? തേടുന്നവനും, തേടപ്പെടുന്നവനും അബലൻമാർ! ഇരുകൂട്ടരും ദുർബ്ബലൻമാർ!

വാസ്തവം ഇതാണെങ്കിൽ- കഴിവുകളെല്ലാം അല്ലാഹുവിന് മാത്രമാണെങ്കിൽ- പിന്നെ, അവനല്ലാത്ത വസ്തുക്കളെ ആരാധിക്കുകയും, അവയോട് പ്രാർത്ഥിക്കുകയും ചെയ്യുന്നതിൽ പരം വിഡ്ഢിത്തം മറ്റൊന്നാണുള്ളത്?! പക്ഷേ, ജനങ്ങൾ അല്ലാഹുവിന് കൽപിക്കേണ്ടുന്ന നിലപാട് അവന് കൽപിക്കുന്നില്ല; സംഗതി ഇത്രയും വ്യക്തമായിരുന്നിട്ടും, അവർ അല്ലാഹുവിന്റെ ശക്തിയെയും, പ്രതാപത്തെയുംകുറിച്ച് ഗൗനിക്കുന്നുമില്ല; ഇതാണതിന് കാരണം.

﴿75﴾ അല്ലാഹു മലക്കുകളിൽനിന്ന് ചില ദൂതൻമാരെ തിരഞ്ഞെടുക്കുന്നു- മനുഷ്യരിൽനിന്നും (തിരഞ്ഞെടുക്കുന്നു). നിശ്ചയമായും, അല്ലാഹു കേൾക്കുന്നവനും കാണുന്നവനുമായും കുന്നു.

اللَّهُ يَصْطَفِي مِنَ الْمَلَائِكَةِ رُسُلًا وَمِنَ النَّاسِ إِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ بَصِيرٌ ﴿٧٥﴾

﴿76﴾ അവരുടെ മുനിലുള്ളതും, പിന്നിലുള്ളതും അവൻ അറിയുന്നു;

يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَإِلَى اللَّهِ تُرْجَعُ الْأُمُورُ ﴿٧٦﴾

അല്ലാഹുവിങ്കലേക്കത്രെ, കാര്യങ്ങൾ മടക്കപ്പെടുന്നതും.

﴿75﴾ അല്ലാഹു തിരഞ്ഞെടുക്കുന്നു മലക്കുകളിൽനിന്ന് $اللَّهُ يَصْطَفِي$ ചില ദൂതൻമാരെ $رُسُلًا$ മനുഷ്യരിൽനിന്നും $وَمِنَ النَّاسِ$ നിശ്ചയമായും അല്ലാഹു $سَمِيعٌ$ കേൾക്കുന്നവനും $بَصِيرٌ$ കാണുന്നവനുമായും കുന്നു.

യാതൊരു വിഷമതയും അവൻ ഏർപ്പെടുത്തിയിട്ടില്ല.

നിങ്ങളുടെ പിതാവ് ഇബ്റാഹീമിന്റെ മാർഗ്ഗം! (അതാണ് നിങ്ങളോട് ഉപദേശിക്കുന്നത്.)

മുമ്പും, ഇതിലും [മുൻ വേദങ്ങളിലും ഈ വേദത്തിലും] നിങ്ങൾക്ക് 'മുസ്‌ലിംകൾ' എന്ന് അവൻ പേരുവെച്ചിരിക്കുന്നു; റസൂൽ, നിങ്ങൾക്ക് സാക്ഷിയും, നിങ്ങൾ, മനുഷ്യർക്ക് സാക്ഷികളും ആയിത്തീരുവാൻവേണ്ടിയാകുന്നു (അത്). ആകയാൽ, നിങ്ങൾ നമസ്കാരം നിലനിറുത്തുകയും 'സകാത്ത്' [വിശുദ്ധ ധർമ്മം] കൊടുക്കുകയും അല്ലാഹുവിനെ മുറുകെ പിടിക്കുകയും ചെയ്യുവിൻ! അവൻ, നിങ്ങളുടെ യജമാനനാകുന്നു. അപ്പോൾ, (നിങ്ങളുടെ യജമാനൻ) എത്രയോ നല്ല യജമാനൻ! എത്രയോ നല്ല സഹായകനും!

الدِّينِ مِنْ حَرَجٍ
مِّلَّةَ أَبِيكُمْ إِبْرَاهِيمَ
هُوَ سَمَّكُمْ الْمُسْلِمِينَ مِنْ قَبْلُ
وَفِي هَذَا لِيَكُونَ الرَّسُولُ شَهِيدًا
عَلَيْكُمْ وَتَكُونُوا شُهَدَاءَ عَلَى النَّاسِ
فَأَقِمْوَا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ
وَاعْتَصِمُوا بِاللَّهِ هُوَ مَوْلَانَكُمْ فَنِعْمَ
الْمَوْلَىٰ وَنِعْمَ النَّصِيرُ

﴿78﴾ നിങ്ങൾ സമരം ചെയ്യുകയും ചെയ്യുവിൻ فِي اللَّهِ അല്ലാഹുവിന്റെ കാര്യത്തിൽ حَقَّ جِهَادِهِ അവന്റെ (അവൻ വേണ്ടിയുള്ള) സമരത്തിന്റെ മുറപ്രകാരം, സമരം ചെയ്യേണ്ടുന്ന മുറയനുസരിച്ചു هُوَ അവൻ اجْتَبَاكُمْ നിങ്ങളെ തിരഞ്ഞെടുത്തിരിക്കുന്നു وَمَا جَعَلَ അവൻ ആക്കിയിട്ടില്ല عَلَيْكُمْ നിങ്ങളുടെ മേൽ فِي الدِّينِ മതത്തിൽ, മതകാര്യത്തിൽ مِنْ حَرَجٍ ഒരു വിഷമതയും, ബുദ്ധിമുട്ടും مِّلَّةَ أَبِيكُمْ നിങ്ങളുടെ പിതാവിന്റെ മാർഗ്ഗം إِبْرَاهِيمَ അതായത് ഇബ്റാഹീമിന്റെ هُوَ അവൻ سَمَّكُمْ നിങ്ങൾക്ക് പേർ വെച്ചിരിക്കുന്നു الْمُسْلِمِينَ മുസ്‌ലിംകൾ എന്ന് مِنْ قَبْلُ മുൻ فِي هَذَا ഇതിലും شَهِيدًا عَلَيْكُمْ റസൂൽ ആയിരിക്കുവാൻ, ആയിത്തീരുവാൻവേണ്ടി നിങ്ങൾക്ക് സാക്ഷി നിങ്ങൾ ആയിത്തീരുവാനും شُهَدَاءَ സാക്ഷികൾ عَلَى النَّاسِ മനുഷ്യർക്ക്, ജനങ്ങളുടെ മേൽ فَأَقِمْوَا ആകയാൽ നിങ്ങൾ നിലനിറുത്തുവിൻ الصَّلَاةَ നമസ്കാരം وَآتُوا നിങ്ങൾ കൊടുക്കുകയും ചെയ്യുവിൻ الزَّكَاةَ സകാത്ത്, വിശുദ്ധ ധർമ്മം وَاعْتَصِمُوا നിങ്ങൾ മുറുകെ പിടിക്കുകയും ചെയ്യുവിൻ, രക്ഷ പ്രാപിക്കുകയും ചെയ്യുവിൻ بِاللَّهِ അല്ലാഹുവിനെ, അല്ലാഹുവിനെക്കൊണ്ട് هُوَ അവൻ مَوْلَانَكُمْ നിങ്ങളുടെ യജമാനനാണ്, നാഥനാണ് فَنِعْمَ അപ്പോൾ എത്ര നല്ലവൻ, വളരെ നല്ലവനെത്ര وَنِعْمَ എത്ര നല്ലവനും, വളരെ നല്ലവനുമത്ര النَّصِيرُ സഹായകൻ, രക്ഷകൻ

ഈ അവസാനത്തെ രണ്ട് ആയത്തുകളിലായി, പല ഉപദേശങ്ങളും, സന്തോഷ വാർത്തകളും അല്ലാഹു നമുക്ക് നൽകുന്നു. അതോടുകൂടി മുസ്ലിമിന്റെ വ്യക്തിപരമായ ബാധ്യതകളെയും, മുസ്ലിം സമുദായത്തിന്റെ മൊത്തത്തിലുള്ള ബാധ്യതകളെയും ചൂണ്ടിക്കാട്ടുകയും ചെയ്യുന്നു. ആയത്തുകളിലെ ഉള്ളടക്കം നമുക്ക് ചുരുക്കത്തിൽ ഇങ്ങനെ ഗ്രഹിക്കാം:-

(1) 'സത്യവിശ്വാസികളേ' എന്ന് സംബോധന ചെയ്തുകൊണ്ട് ആദ്യമായി ഉപദേശിക്കുന്നത് 'റൂകൂഉം' 'സുജൂദും', ചെയ്യാനാകുന്നു. നമസ്കാരത്തിൽ അനുഷ്ഠിക്കപ്പെടേണ്ടുന്ന കർമ്മങ്ങൾ പലതുമുള്ളതിൽ, കൂടുതൽ പ്രധാനപ്പെട്ട രണ്ടെണ്ണമാണ് റൂകൂഉം, സുജൂദും. നമസ്കാരത്തെ ഉദ്ദേശിച്ചുകൊണ്ട് 'റൂകൂഉം സുജൂദും' ചെയ്യുക, എന്ന് ക്വർആനിൽ പലപ്പോഴും പറയാറുണ്ട്. അത് പോലെത്തന്നെ നമസ്കാരത്തിലെ മറ്റൊരു പ്രധാന ഭാഗമായ നിറുത്തവും (قيام) ഈ അർത്ഥത്തിൽ ഉപയോഗിക്കാറുണ്ട്. വാക്ക് കൊണ്ടും, പ്രവൃത്തികൊണ്ടും നിർവ്വഹിക്കപ്പെടുന്ന പല കർമ്മങ്ങളുടെയും സമാഹാരമാണ് നമസ്കാരം, ഹൃദയസാന്നിദ്ധ്യം അതിന്റെ ജീവനുമാണ്. അഞ്ച് നേരത്തെ നിർബന്ധ നമസ്കാരമെന്നോ (المكوبات) അവയ്ക്ക് പുറമെയുള്ള ഐച്ഛിക നമസ്കാരമെന്നോ (النوافل) വ്യത്യസ്തമില്ലാതെ, മൊത്തത്തിൽ നമസ്കാരം വർദ്ധിപ്പിക്കുവാൻ ഉപദേശിക്കുകയാണ് ഇവിടെ ചെയ്തിട്ടുള്ളത്. നമസ്കാരത്തിന് ഇസ്ലാമിലുള്ള സ്ഥാനവും, മനുഷ്യനിൽ ആത്മശുദ്ധിയും ദൈവഭക്തിയും ഉണ്ടാക്കുന്നതിൽ നമസ്കാരത്തിനുള്ള സ്വാധീനശക്തിയും പരക്കെ അറിയപ്പെട്ടതാണല്ലോ.

(2) അടുത്തതായി, നമസ്കാരവും അല്ലാത്തവയും അടങ്ങുന്നതായ 'ഇബാദത്തു'കൾ- ആരാധനാകർമ്മങ്ങൾ- ചെയ്യാൻ ഉപദേശിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. നമസ്കാരം, ദിക്ർ, ദുആ, തസ്ബീഹ്, ക്വർആൻ പാരായണം, പാപമോചനം തേടൽ, ബലികർമ്മങ്ങൾ മുതലായവ- അഥവാ അല്ലാഹുവിന്റെ മുമ്പിൽ താഴ്മ അർപ്പിക്കുന്നതും, അവനോട് പ്രാർഥിക്കുന്നതും അവന്റെ സ്തുതി കീർത്തനങ്ങൾ പ്രകാശിപ്പിക്കുന്നതുമായ പുണ്യകർമ്മങ്ങൾ- ഇവയ്ക്കാണ് സാധാരണ 'ഇബാദത്ത്' (عبادة) എന്നും, 'ആരാധന' എന്നും പറയുന്നത്. (ഇബാദത്തിനെ സംബന്ധിച്ച് വിശദമായ ഒരു വിവരണം സുറ: ഫാത്തിഹയുടെ വ്യാഖ്യാനത്തിൽ നൽകിയിട്ടുണ്ട്.)

(3) പിന്നീട് തുടർന്ന് ഉപദേശിക്കുന്നത് നന്മ പ്രവർത്തിക്കുവാനാണ്. മേൽപറഞ്ഞ നമസ്കാരം തുടങ്ങിയ എല്ലാ ആരാധനാകർമ്മങ്ങൾക്കുംപുറമെ, ജനങ്ങൾക്ക് ഉപകാരം ചെയ്യുക, ദാനധർമ്മം ചെയ്യുക, നന്നായി പെരുമാറുക, നല്ലതിനെ ഉപദേശിക്കുക, കൂടും ബബന്ധം പാലിക്കുക, സഹജീവികളോട് ദയ കാണിക്കുക, ഇടപാടുകളിലും മറ്റും മര്യാദ പാലിക്കുക തുടങ്ങിയ സൽക്കർമ്മങ്ങളെല്ലാം ഇതിൽ ഉൾപ്പെടുന്നു. നമസ്കാരത്തിന്റെ കാര്യം പ്രത്യേകമായി ആദ്യം എടുത്തുപറഞ്ഞശേഷം, രണ്ടാമത്തെയും, മൂന്നാമത്തെയും ഉപദേശങ്ങളുടെ കൂട്ടത്തിൽ വീണ്ടും വീണ്ടും അത് ആവർത്തിച്ചടക്കം ചെയ്യപ്പെട്ടിരിക്കുന്നതായും, ഇബാദത്തിന്റെ കാര്യം മൂന്നാമത്തെ ഉപദേശത്തിൽ ഒന്ന് കൂടി ഉൾപ്പെടുത്തി ആവർത്തിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നതായും കാണാം. ഇതിൽ നിന്ന് ഓരോ ഇനത്തിന്റെയും പ്രാധാന്യം നമുക്ക് മനസ്സിലാക്കാം.

(4) ഈ ഉപദേശങ്ങൾ സ്വീകരിക്കുന്നപക്ഷം നിങ്ങൾക്ക് വിജയം സിദ്ധിച്ചേക്കാമെന്നാണ് അല്ലാഹു തുടർന്ന് പറയുന്നത്. ഇതിൽ നാം മനസ്സീരുത്തേണ്ടുന്ന ഒരു പ്രധാന സംഗതി അടങ്ങുന്നുണ്ട്. മേൽപറഞ്ഞ മൂന്ന് ഇനങ്ങളിൽ (നമസ്കാരം, ഇബാദത്ത്,

നന്മ പ്രവർത്തിക്കൽ എന്നിവയിൽ) ഏതെങ്കിലും ഒന്നിൽമാത്രം മുഴുകിയിരിക്കുകയും, മറ്റുള്ളവയിൽ അശ്രദ്ധകാണിക്കുകയും ചെയ്യരുത്- സന്ദർഭത്തിനും കഴിവിനും അനുസരിച്ച് എല്ലാ ഇനത്തിൽപ്പെട്ട സൽകാര്യങ്ങളും അനുഷ്ഠിച്ചെങ്കിൽ മാത്രമേ വിജയം കൈവരിക്കുകയുള്ളൂ -എന്നുള്ളതാണ്. വാസ്തവത്തിൽ മനുഷ്യൻ അനുഷ്ഠാനത്തിൽ വരുത്തേണ്ടുന്ന കടമകളെല്ലാം തന്നെ ഈ മൂന്ന് വാക്കിൽ അടങ്ങിയിട്ടുണ്ട്. അവസാനത്തെ ആയത്തിൽ പ്രത്യേകം എടുത്തുപറഞ്ഞിട്ടുള്ളത് ആ മൂന്ന് ഇനത്തിൽപ്പെട്ട ചില പ്രധാന വിഷയങ്ങൾ മാത്രമാണെന്ന് കാണാം. അതുകൊണ്ടാണ് വിജയസിദ്ധിയുടെ വാഗ്ദാനം ഈ മൂന്ന് കാര്യങ്ങളോട് ചേർത്തുതന്നെ നൽകുന്നതും.

(5) പിന്നീട്, അല്ലാഹുവിന്റെ മാർഗത്തിൽ സമരം ചെയ്യാൻ (الجهاد في سبيل الله) കൽപിക്കുന്നു. മേൽപറഞ്ഞ സൽകാര്യങ്ങളുടെ കൂട്ടത്തിൽ അതിപ്രധാനമായ ഒന്നത്രെ അല്ലാഹുവിനുവേണ്ടിയുള്ള -അതെ അവന്റെ മതവിഷയത്തിലുള്ള -സമരം. സമരമുഖങ്ങൾ പലതുണ്ട്: 1. അവിശ്വാസികൾ തുടങ്ങിയ ഇസ്‌ലാമിന്റെ പ്രത്യക്ഷശത്രുക്കളുമായുള്ള സമരം. ഇതിൽ യുദ്ധംവരെയുള്ള പലതും ഉൾപ്പെടുന്നു. 2. പിശാചിനോടുള്ള സമരം. 3. തന്നിഷ്ടത്തോടുള്ള സമരം. ഒരു കണക്കിന് ഈ ഒടുവിൽ പറഞ്ഞ സമരമാണ്, മറ്റ് രണ്ടിലും വെച്ച് കൂടുതൽ പ്രയാസകരമായത്. അതുകൊണ്ടാണ് ഇമാം ബൈഹകീ (റ)യും മറ്റും രിവായത്ത് ചെയ്യുന്ന ഒരു ഹദീഥിൽ ഇപ്രകാരം കാണുന്നത്:- 'ഒരു യുദ്ധം കഴിഞ്ഞുവരുന്ന സ്വഹാബികളോട് നബി തിരുമേനി ﷺ പറഞ്ഞു:- 'നിങ്ങൾ ചെറിയ സമരത്തിൽ നിന്ന് വലിയ സമരത്തിലേക്ക് വന്നിരിക്കുന്നു.' അപ്പോൾ ചോദിക്കപ്പെട്ടു: 'ഏതാണ് വലിയ സമരം?' തിരുമേനി ഉത്തരം പറഞ്ഞു: **مجاهدة العبد هواه** (അടിയൻ തന്റെ തന്നിഷ്ടത്തോട് നടത്തുന്ന സമരമാണ്) മേൽ പറഞ്ഞ എല്ലാ സമരങ്ങളും, അതിന്റെ സ്ഥാനവും, സ്ഥലവും അനുസരിച്ച് നടത്തപ്പെടണമെന്നാണ് ഇവിടെ കൽപിക്കപ്പെടുന്നത്. ദേഹംകൊണ്ടും, ധനംകൊണ്ടുമുള്ള എല്ലാ സമരവകുപ്പുകളും അതിൽ ഉൾപ്പെടുന്നു. വേദനയേറിയ ശിക്ഷയിൽനിന്ന് രക്ഷ നൽകുന്നതും, പാപങ്ങൾ പൊറുക്കുവാനും, സ്വർഗത്തിൽ പ്രവേശിക്കുവാനും കാരണമാകുന്നതുമായ കാര്യങ്ങൾ വിവരിച്ചുകൊണ്ട് സൂറ: സഫ്ഫി (الصَّف) അല്ലാഹു ഇങ്ങനെ പറയുന്നു:-

تَوْمَنُونَ بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَتُجَاهِدُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ بِأَمْوَالِكُمْ وَأَنْفُسِكُمْ ذَلِكَ خَيْرٌ لِّكُمْ إِن كُنتُمْ تَعْلَمُونَ-الصَّف

സാരം: (നിങ്ങൾ അല്ലാഹുവിലും, അവന്റെ റസൂലിലും വിശ്വസിക്കണം; അല്ലാഹുവിന്റെ മാർഗത്തിൽ നിങ്ങളുടെ സ്വത്തുക്കൾകൊണ്ടും ദേഹങ്ങൾകൊണ്ടും സമരം ചെയ്യുകയും വേണം. അത് നിങ്ങൾക്ക് ഉത്തമമായിട്ടുള്ളതാണ്- നിങ്ങൾ അറിയുന്നവരാണെങ്കിൽ)

(6) 'അവൻ നിങ്ങളെ തിരഞ്ഞെടുത്തിരിക്കുന്നു'വെന്ന വാക്യം, മുസ്‌ലിം സമുദായത്തിന് അല്ലാഹു നൽകുന്ന ഒരു കീർത്തിമുദ്രയാകുന്നു. പ്രവാചകൻമാരിൽവെച്ച് ഏറ്റവും ശ്രേഷ്ഠനായ റസൂലിനെയും, വേദഗ്രന്ഥങ്ങളിൽവെച്ച് ഏറ്റവും ശ്രേഷ്ഠമായ വേദഗ്രന്ഥവും, നിയമ സംഹിതയിൽവെച്ച് കൂടുതൽ പരിപൂർണ്ണമായ നിയമസംഹിതയും തന്നു നിങ്ങളെ അവൻ ശ്രേഷ്ഠമാക്കിയിട്ടുണ്ട് എന്ന് സാരം. അതുകൊണ്ട് മേൽപറഞ്ഞ ഉപദേശങ്ങളനുസരിച്ച് നടക്കുവാൻ മറ്റേത് സമുദായത്തെക്കാളുമധികം നിങ്ങൾക്ക് ബാധ്യതയുണ്ട് എന്ന ഒരു സൂചനയും അതിലടങ്ങുന്നു.

(7) ഇത്രയും പറയുമ്പോൾ, നിങ്ങൾക്ക് വഹിക്കുവാൻ കഴിയാത്തതോ, അനുഷ്ഠിക്കുക സാധ്യമല്ലാത്തതോ ആയ വമ്പിച്ച ഒരു ഭാരമാണ് നിങ്ങളിൽ ചുമത്തപ്പെട്ടിരിക്കു

നതെന്ന് കരുതേണ്ട- ‘മതത്തിൽ നിങ്ങളുടെമേൽ യാതൊരു വിഷമതയും ഏർപ്പെടുത്തിയിട്ടില്ല.’ (وَمَا جَعَلْ عَلَيْكُمْ فِي الدِّينِ مِنْ حَرَجٍ)- എന്ന് പരമകാരൂണികനായ അല്ലാഹു നമ്മെ സമാധാനിപ്പിക്കുന്നു. നമസ്കാരം തുടങ്ങി ജിഹാദ് (സമരം) വരെയുള്ള എല്ലാ കാര്യങ്ങളും ഓരോരുത്തരും അവരുടെ കഴിവനുസരിച്ച് മാത്രമാണ് ചെയ്യേണ്ടതുളളത്; ഓരോ ദേഹത്തിനും ചെയ്യാൻ നിവൃത്തിയുള്ളതല്ലാതെ അവൻ നിങ്ങളോട് ശാസിക്കുന്നില്ല. (لَا يَكُفُّ اللَّهُ نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا) ഓരോ കൽപനയും അനുസരിക്കുന്നതിൽ സാന്ദർഭികമായി ഏർപ്പെട്ടേക്കുന്ന ബുദ്ധിമുട്ടുകളിൽ അതാതിനനുയോജ്യമായ വിട്ടുവീഴ്ചകളും, ഇളവുകളും (الرخصة) അവൻ അനുവദിച്ചിട്ടുണ്ട്. നിങ്ങളെ ഞെരുക്കണമെന്ന് അവൻ ഉദ്ദേശിക്കുന്നേയില്ല. (وَلَا يُرِيدُ بِكُمْ الْعُسْرَ) യാത്രകളിൽ രണ്ടുനേരത്തെ നമസ്കാരം ഒരേസമയത്ത് നിങ്ങൾക്ക് കൂട്ടിച്ചേർത്ത് (جمع ആക്കി) നമസ്കരിക്കാം, വലിയ നമസ്കാരങ്ങൾ ചുരുക്കി (قصر ആക്കി) നമസ്കരിക്കുകയും ചെയ്യാം. യാത്രയിലോ, രോഗത്തിലോ ആകുമ്പോൾ നോമ്പ് നീട്ടിവെക്കാം. അങ്ങനെ എത്രയോ ഉദാഹരണങ്ങൾ! എനി, കടമകൾ നിർവ്വഹിക്കുന്നതിൽ നിങ്ങൾ വല്ല അലസതയും വരുത്തിയെന്നിരിക്കട്ടെ; എന്നാൽ, നിങ്ങൾക്ക് നിങ്ങളുടെ റബ്ബിനോട് പാപം പൊറുത്തുതരുവാനപേക്ഷിക്കാം. നിശ്ചയമായും അവൻ ധാരാളം പൊറുക്കുന്നവനാണ്. (استغفروا ربكم إنه كان عفواً)

(8) മുമ്പ് ആർക്കുമില്ലാത്ത ഒരു പുതിയ മാർഗമൊന്നുമല്ല നിങ്ങളോട് ഉപദേശിക്കുന്നതും, കൽപിക്കുന്നതും. നിങ്ങളുടെ പൂർവ്വപിതാവും, എല്ലാവരായും ആദരിക്കപ്പെടുന്ന പ്രവാചകനുമായ ഇബ്റാഹീം നബി (അ)യുടെ മാർഗം പിൻപറ്റണമെന്നാണ്, നിങ്ങളോട് ഉപദേശിക്കപ്പെടുന്നതിന്റെ ചുരുക്കം. അദ്ദേഹം ആചരിച്ചതും, പ്രബോധനം ചെയ്തതും ഇങ്ങനെത്തന്നെയായിരുന്നു. എന്നൊക്കെയാണ് ‘നിങ്ങളുടെ പിതാവ് ഇബ്റാഹീമിന്റെ മാർഗം’ എന്ന് പ്രസ്താവിച്ചതിന്റെ വിവക്ഷ.

സത്യവിശ്വാസികളിൽ, അറബികളും, അല്ലാത്തവരും ഉൾപ്പെടുമല്ലോ. അറബികളെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം- അവർ ജൂതന്മാരോ ക്രിസ്ത്യാനികളോ ആയിക്കൊള്ളട്ടെ- അവരുടെ പൂർവ്വപിതാവാണ് ഇബ്റാഹീം നബി (അ) എന്ന് വ്യക്തമാകുന്നു. കൂർ ആൻ അവതരിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുമ്പോഴത്തെ മുസ്ലിംകൾ മിക്കവാറും അറബികളായിരുന്നു. കൂർആൻ ആദ്യമായി അഭിമുഖീകരിക്കുന്നതും അവരെയാണ്. കൂടാതെ, കൂർ ആനിൽ- النَّبِيُّ أَوْلىٰ بِالْمُؤْمِنِينَ مِنْ أَنْفُسِهِمْ- الاحزاب (സത്യവിശ്വാസികളോട്, അവരുടെ സ്വന്തം ദേഹത്തെക്കാൾ ബന്ധപ്പെട്ട ആളാണ് പ്രവാചകൻ) എന്നും അല്ലാഹു പറയുന്നുണ്ട്. ആ നിലക്ക് പ്രവാചകൻമാർ സമുദായത്തിന്റെ ആത്മപിതാക്കളാണ്. അതുകൊണ്ടുതന്നെയാണ്, നബി തിരുമേനി ﷺ യുടെ ഭാര്യമാരെക്കുറിച്ച് ‘സത്യവിശ്വാസികളുടെ ഉമ്മമാർ’ (امهات المؤمنین) എന്ന് പറയുന്നതും. ഇങ്ങനെ നോക്കുമ്പോൾ ‘നിങ്ങളുടെ പിതാവ്’ എന്ന് ഇബ്റാഹീം നബി (അ)യെക്കുറിച്ച് പ്രസ്താവിച്ചത് അറബികളല്ലാത്തവരെ സംബന്ധിച്ചും അർത്ഥവത്താണെന്ന് കാണാം. ഇബ്റാഹീം നബി (അ)യുടെ നടപടി മാർഗത്തെപ്പറ്റി ഇങ്ങനെ വിശേഷിപ്പിക്കപ്പെടാറുണ്ട് الحنيفية السمحة ليلها (സാരം: വളവും തിരിവുമില്ലാതെ ഋജുവായ വിശാലമാർഗം. അതിന്റെ രാത്രിയും പകൽപോലെത്തന്നെ സ്പഷ്ടവും, വ്യക്തവുമാണ്.)

(9) മുൻവേദങ്ങളിലും, ഈ വേദത്തിലും ‘മുസ്‌ലിംകൾ’ എന്ന് അല്ലാഹു നമുക്ക് പേരുവെച്ചിരിക്കുന്നതായി അല്ലാഹു നമ്മെ അറിയിക്കുന്നു. അല്ലാഹു മനുഷ്യവർഗത്തിനുവേണ്ടി തൃപ്തിപ്പെട്ടുകൊടുത്ത ഒരേ ഒരു മതമാണ് ഇസ്‌ലാം. അത് അനുസരിക്കുന്നവർക്ക് അന്നും ഇന്നും മുസ്‌ലിംകൾ എന്ന് തന്നെ പേർ. അല്ലാഹുവിന്റെ നിയമങ്ങൾക്ക് കീഴ്പെട്ടവർ, തന്റേതെല്ലാം അല്ലാഹുവിനായി വിട്ടുകൊടുക്കുന്നവർ എന്നൊക്കെയാണ് ആ പേരിന്റെ അർത്ഥം. ഹാ! എത്ര നല്ല പേർ! എത്ര അർത്ഥവത്തായ നാമം! ഈ പരിപാവന നാമത്തിന്റെ യഥാർത്ഥ അർഹന്മാരിൽ അല്ലാഹു നമ്മെ ഉൾപ്പെടുത്തട്ടെ! آمين

(10) മുഹമ്മദ് നബി ﷺ യുടെ സമുദായമേ! ഇങ്ങനെയൊക്കെ നിങ്ങൾ തിരഞ്ഞെടുക്കപ്പെടുകയും ബഹുമാനിക്കപ്പെടുകയും ചെയ്തിരിക്കുന്നത് മൂലം, നിങ്ങളെക്കൊണ്ട് ചില കാര്യങ്ങൾ ഉദ്ദേശിക്കപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്; അത് നിങ്ങൾ ഓർക്കേണ്ടതും, പ്രായോഗികമാക്കേണ്ടതുമാണ് എന്നത്രെ പിന്നീട് അല്ലാഹു നമ്മെ ഉണർത്തുന്നത്. ‘റസൂൽ നിങ്ങൾക്ക് സാക്ഷിയും, നിങ്ങൾ മനുഷ്യർക്ക് സാക്ഷികളും ആയിത്തീരുവാൻ വേണ്ടി’ എന്ന വാക്യം അതാണ് കാണിക്കുന്നത്. മുസ്‌ലിംസമുദായത്തിൽ പല ജനതകളും, പലപ്പോഴായി കാലം കഴിഞ്ഞുപോയിട്ടുണ്ട്. ഓരോന്നിലും, ഒന്നോ അധികമോ പ്രവാചകന്മാരും ഉണ്ടായിരുന്നു. എന്നാൽ, നിങ്ങളുടെ പ്രവാചകൻ അന്ത്യപ്രവാചകനാണ്; എനിയൊരു പ്രവാചകൻ എഴുന്നേൽപ്പിക്കപ്പെടുവാനില്ല. അതുകൊണ്ട് നിങ്ങൾ മുസ്‌ലിം സമുദായങ്ങളിൽവെച്ച് അവസാനത്തെ സമുദായമാകുന്നു. ലോകാവസാനം വരെ നിങ്ങൾ നിലനിൽക്കണം. അഥവാ, നിങ്ങൾവഴി ഇസ്‌ലാം നിലനിൽക്കേണ്ടതുണ്ട്. അതിനാൽ നിങ്ങളുടെ മാർഗം നിങ്ങൾക്ക് കാണിച്ചും, പഠിപ്പിച്ചും തരുവാൻ വേണ്ടി നാം മുഹമ്മദ് നബി (ﷺ)യെ നിങ്ങളിൽ അയച്ചു തന്നിരിക്കുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ പ്രബോധനവും ചര്യയും പിൻതുടർന്നുകൊണ്ട് നിങ്ങൾ അദ്ദേഹത്തെ നിങ്ങൾക്ക് സാക്ഷിയും, മാതൃകയുമായി സ്വീകരിക്കേണ്ടതുണ്ട്. അതേ സാക്ഷ്യവും, മാതൃകയും നിങ്ങൾവഴി ലോകാവസാനം വരെയുള്ള ജനങ്ങളിലും നിലനിൽക്കേണ്ടതുണ്ട്. ചുരുക്കിപറഞ്ഞാൽ നിങ്ങളുടെ നടപടികളത്രയും, നിങ്ങൾ റസൂലിൽനിന്ന് പഠിച്ചുപരിചയിക്കുകയും, അത് മറ്റുള്ളവർക്ക് അതേപടി നിങ്ങൾ കാണിച്ചുകൊടുക്കുകയും ചെയ്യേണ്ടതുണ്ട്. ഈ മാതൃകാസാക്ഷ്യം മുസ്‌ലിംകൾ നിറവേറ്റുന്നപക്ഷം, ഇതിനെക്കാൾ ഉന്നതവും, മഹത്വം കൂടിയതുമായ ഒരു സാക്ഷ്യത്തിന്റെ പദവി അവർക്ക് പരലോകത്ത് വെച്ചും ലഭിക്കുവാനുണ്ട്. അതാണിവിടെ പ്രധാനമായും ഉദ്ദേശിക്കപ്പെടുന്നത്. പക്ഷേ, ഈ ഐഹിക സാക്ഷ്യം നിറവേറ്റാത്തവന് ആ ഉന്നത സാക്ഷ്യത്തിന്റെ പദവിക്ക് അർഹതയുണ്ടായിരിക്കയില്ല.

അതായത്: മേൽപറഞ്ഞ ഉദ്ദേശ്യങ്ങളനുസരിച്ചും, ഇബ്റാഹീം നബി (അ)യുടെ മാർഗം പിൻപറ്റിയുംകൊണ്ട് ജീവിക്കുന്നപക്ഷം കീയാമത്ത് നാളിൽ, നിങ്ങൾ ഉത്തമൻമാരും നേർമാർഗികളുമാണെന്നതിന് റസൂൽ നിങ്ങൾക്ക് സാക്ഷിയായിരിക്കും. മാത്രമല്ല, ഇതര ജനങ്ങൾ നല്ലവരോ, ചീത്തപ്പെട്ടവരോ എന്നതിന് നിങ്ങളും അവിടെ സാക്ഷികളായിരിക്കുമെന്നർത്ഥം. അല്ലാഹുവിന്റെ ന്യായാധിപത്യത്തിൽ നടക്കുന്ന ആ വമ്പിച്ച മഹാകോടതിയിൽ സ്വീകരിക്കപ്പെടുന്ന സാക്ഷികൾ അതിഭാഗ്യവാൻമാർതന്നെ! അല്ലാഹു നമ്മെ അക്കൂട്ടത്തിൽ ഉൾപ്പെടുത്തട്ടെ! ആമീൻ! റസൂൽ നിങ്ങൾക്കും, നിങ്ങൾ ജനങ്ങൾക്കും സാക്ഷികളായിത്തീരുക എന്ന് പറഞ്ഞതിന് മുൻഗാമികളാൽ പ്രമാണിക്കപ്പെട്ടുവന്നിട്ടുള്ള വ്യാഖ്യാനം ഈ രണ്ടാമത് പറഞ്ഞതാണ്. ഈ സ്ഥാനം ലഭിക്കേണമെങ്കിൽ ആദ്യം ചൂണ്ടിക്കാട്ടിയ സാക്ഷ്യം നാം നിറവേറ്റിയേ തീരൂ എന്ന് വ്യക്തമാണ്. അതോട് ബന്ധപ്പെടുത്തിക്കൊണ്ട് അല്ലാഹു തുടർന്നുപറയുന്നത് നോക്കുക:

(11) ആകയാൽ, നിങ്ങൾ നമസ്കാരം നിലനിറുത്തുകയും, സകാത്ത് കൊടുക്കുകയും, അല്ലാഹുവിനെ മുറുകെപ്പിടിക്കുകയും ചെയ്യുവിൻ.' (خ) (فَاقِيمُوا الصَّلَاةَ - الخ) ഈ മൂന്ന് കാര്യങ്ങളും വാസ്തവത്തിൽ, മുകളിൽ പറഞ്ഞ ഉപദേശങ്ങളിൽ ഉൾപ്പെട്ടിട്ടുള്ളത് തന്നെയാണ്. അതെ, അതിന്റെ ഒരു വകഭേദത്തോട് കൂടിയുള്ള ആവർത്തനമാകുന്നു. ഇസ്ലാമിലെ മൗലികപ്രധാനമായ രണ്ട് നിർബന്ധ കർമ്മങ്ങളുടെ- നമസ്കാരത്തിന്റെയും സകാത്തിന്റെയും- കാര്യം ഇവിടെ പ്രത്യേകം ഓർമ്മിപ്പിച്ചിരിക്കുകയാണ്. മനുഷ്യനും സ്രഷ്ടാവു തമ്മിലുള്ള കെട്ടുപാടുകളെ പ്രതിഫലിപ്പിക്കുന്നതും, ആത്മീയശുദ്ധി കൈവരുത്തുന്നതിന് മറ്റൊന്നിനെക്കാളും ഉപയുക്തവുമായ ഒരു ആരാധനാ കർമ്മമാണ് നമസ്കാരം. മനുഷ്യനും സമുദായവും തമ്മിലുള്ള കെട്ടുപാടുകളെ പ്രതിഫലിപ്പിക്കുന്ന സാമൂഹ്യമായ കടമകളിൽ മികച്ചുനിൽക്കുന്നതാണ് സകാത്ത്. മതത്തിന്റെ പേരിൽ, ക്യാർആന്റെ പേരിൽ, തൗഹീദിന്റെ പേരിൽ- അങ്ങനെ പല നിലക്കും- മനുഷ്യൻ പലതും അംഗീകരിക്കേണ്ടതുണ്ട്: പ്രവർത്തിക്കേണ്ടതുണ്ട്. അവയ്ക്കെല്ലാം നിദാനമായിട്ടുള്ള ഏകാടിസ്ഥാനമാണ്, 'നിങ്ങൾ അല്ലാഹുവിനെ മുറുകെപ്പിടിക്കുവിൻ' (وَاعْتَصِمُوا بِاللَّهِ) എന്ന് പറഞ്ഞത്. വളരെ വിപുലമായ സാരങ്ങളാണ് ആ വാക്ക് ഉൾക്കൊള്ളുന്നത് എന്ന് ചിന്തിക്കുന്നവർക്കറിയാം, കൂടുതൽ വിശദീകരിക്കേണ്ടതില്ല.

(12) അല്ലാഹു നിർദ്ദേശിച്ചതും, കൽപിച്ചതുമെല്ലാം നിങ്ങൾ സ്വീകരിക്കണം; ഒരിക്കലും അവൻ നിശ്ചയിച്ച പരിധി വിട്ടുപോകരുത്; എല്ലാവരും ഈ ഒരു അടിസ്ഥാനത്തിൽ നിലകൊള്ളണം; തമ്മിൽ ഭിന്നിച്ചുകൊണ്ടോ, അല്ലാഹുവിന്റെ മാർഗവും പിശാചിന്റെ മാർഗവും തമ്മിൽ കൂട്ടിക്കലർത്തിക്കൊണ്ടോ ആയിരിക്കരുത്; നിങ്ങളുടെ ഉദ്ദിഷ്ടങ്ങൾ ശരിപ്പെടുന്നതിലും, വിഷമങ്ങൾക്ക് പരിഹാരമുണ്ടാകുന്നതിലുമെല്ലാം നിങ്ങൾ അല്ലാഹുവിനെ മാത്രം ശരണം പ്രാപിക്കണം; മറ്റാരിലും നിങ്ങളുടെ അപേക്ഷ അർപ്പിക്കരുത്; നിങ്ങൾ അവനെ മാത്രം ആശ്രയിക്കുകയും, അവനിൽ മാത്രം വിശ്വാസവും ഭക്തിയും അർപ്പിക്കുകയും ചെയ്യുന്നപക്ഷം, അവൻ നിങ്ങൾക്ക് എല്ലാവിധ സഹായവും, രക്ഷയും നൽകുന്നതാണ്. എന്നിങ്ങനെ യുള്ള അനേകം സൂചനകൾ (وَاعْتَصِمُوا بِاللَّهِ) (നിങ്ങൾ അല്ലാഹുവിനെ മുറുകെപ്പിടിക്കുവിൻ) എന്ന തിരുവാക്യത്തിൽ അന്തർഭവിച്ചുകിടപ്പുണ്ട്. സത്യവിശ്വാസികൾക്ക് സന്തോഷവും, ആവേശവും നൽകിക്കൊണ്ട് അല്ലാഹു ഈ അദ്ധ്യായം ഇങ്ങനെ ഉപസംഹരിക്കുന്നു: 'അവൻ നിങ്ങളുടെ യജമാനനാണ്. അപ്പോൾ നിങ്ങളുടെ യജമാനൻ എത്രയോ നല്ല യജമാനൻ! എത്രയോ നല്ല സഹായകനും!' (هُوَ مَوْلَاكُمْ فَنِعْمَ الْمَوْلَىٰ وَنِعْمَ النَّصِيرُ)

والحمد لله رب العالمين وله المنة والفضل